

40 ساله‌های دم بخت

افزایش دختران و پسران مجرد میانسال در کشور زنگ خطر افزایش آسیب‌های اجتماعی را به صدا درآورده است و پیشروی با این روند باعث می‌شود در آینده با جمعیت بزرگ افراد تنها در کشور مواجه شویم.

افزایش دختران و پسران مجرد میانسال در کشور زنگ خطر افزایش آسیب‌های اجتماعی را به صدا درآورده است و پیشروی با این روند باعث می‌شود در آینده با جمعیت بزرگ افراد تنها در کشور مواجه شویم.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، پیش از این به دخترانی که به سن 18 یا 19 سالگی رسیده و تازه دیپلم گرفته بودند، دختران دم‌زن می‌گفتند، حالا با گذشت سال‌ها و تغییرات رخ داده در فرهنگ‌ها و بالا رفتن سن ازدواج، دیگر به آنها دختران دم‌زن می‌گویند؛ بخت نمایی‌شان و باید گفت دخترانی که در مرز 30 تا 40 سالگی هستند به دختران دم‌زن می‌گویند؛ بخت تغییر می‌شوند.

طبق اظهار نظر بسیاری از جامعه‌شناسان دخترانی که 40 ساله بوده و هنوز ازدواج نکرده‌اند، به آنها مجرد قطعی گفته می‌شود.

426 هزار دختر بالای 40 سال مجرد

طبق سرشماری سال 95 آمارهای جدید و به روزی از تعداد دختران و پسران مجرد قطعی در کشور اعلام شده است. آمارها می‌گویند 426 هزار دختر بالای 40 سال در کشور قطعی است و به نظر جامعه‌شناسان و تحلیل‌گران مسائل فرهنگی و اجتماعی جامعه احتمال ازدواج آنها با توجه به عرف جامعه ایرانی کمتر است.

از سوی دیگر احتمال مجرد ماندن دخترانی که بیش از 35 سال دارند طی سال‌های آینده بیشتر است و این رقم نیز به مراتب افزایش می‌یابد.

جدای از عواملی که باعث مجرد قطعی دختران شده و برخی از آنها را تا مرز 35 تا 40 سالگی سوق داده است، باید گفت فشارهای روانی، اجتماعی و مشکلاتی که در اثر زندگی مجردی یک دختر مجرد وجود دارد، باعث افزایش آسیب‌های اجتماعی و روانی در جامعه می‌شود و با وجود این که زنگ خطر دختران مجرد میانسال در جامعه به صدا درآمده است ولی آن چنان که باید و شاید توجهی به این موضوع در کشور صورت نمی‌گیرد.

اگر برخی از این مجردهای قطعی شده، خودخواسته باشد ولی بسیاری از آنها در اثر جبر روزگار و جبر محیط مجرد مانده و سرخورده شده‌اند.

وضعیت نابسامان اقتصادی، بیکاری فزاینده در کشور، اعتیاد به انواع مخدرهای سنتی و صنعتی از جمله عواملی است که دختران و پسران را به مجرد قطعی سوق می‌دهد.

با شتاب گرفتن چنین روندی و افزایش دختران و پسران مجرد میانسال در کشور در آینده با جمعیت بزرگ افراد تنها در کشور مواجه هستیم، افرادی که نه فرزندی دارند و نه همسر و همدمی، این جمعیت وقتی پا به سن می‌گذرانند بر خلاف گروه سالمندانی که فرزندی دارند، با مشکلاتی مواجه می‌شوند، این گروه اصلاً کسی را ندارند که حتی گاه حالشان را بپرسد.

بالا تر رفتن سن ازدواج، کم شدن فاصله سنی زوجین، اهمیت یافتن علایق و نظرات شخصی جوان‌ها در انتخاب همسر و ... باعث ایجاد پدیده جدیدی در جامعه شده است که همان دختران و پسران مجرد میانسال و به عبارتی 40 ساله‌های دم بخت می‌گویند.

آذربایجان شرقی 920 هزار جوان دارد

امیر تقی زاده معاون فرهنگی و امور جوانان اداره کل ورزش و جوانان آذربایجان شرقی گفت: براساس سرشماری سال 95 جمعیت استان سه میلیون و 996 هزار و 52 نفر است که از این تعداد یک میلیون و 889 هزار و 400 نفر را زنان

تشکیل می‌دهد.

تقی‌زاده با بیان اینکه براساس تعریف شورای عالی جوانان، جمعیت 15 تا 29 سال جمعیت جوان محسوب می‌شود، افزود: براساس این تعریف در آذربایجان شرقی 917 هزار و 817 نفر افراد جوان وجود دارد که 23.6 درصد از کل جمعیت استان را تشکیل می‌دهند.

وی ادامه داد: از تعداد افراد جوان در استان 473 هزار و 943 نفر را مردان و 443 هزار و 874 نفر را زنان را تشکیل می‌دهد.

معاون فرهنگی و امور جوانان اداره کل ورزش و جوانان آذربایجان شرقی با بیان اینکه 643 هزار و 707 از جمعیت جوان در شهر زندگی می‌کنند، گفت: 274 هزار و 108 نفر در روستاها زندگی می‌کنند.

تقی‌زاده بیشترین رنج جمعیت جوان را در رده سنی 25 تا 29 دانست و یادآور شد: نیازهای این گروه سنی مانند ازدواج و اشتغال از اولویت‌های اساسی است.

شانس ازدواج را از دست داده‌ایم

رقیه فیکری از دختری است که امسال 42 ساله شده است، او تاکنون ازدواج نکرده و در مورد دلیل عدم ازدواج خود می‌گوید: متولد سال 54 هستم و قاعدتا باید با پسری متولد دهه 40 ازدواج می‌کردم که چند سال از من بزرگتر بود ولی همه می‌دانند که بیشتر جوانان دهه 40 در هشت سال دفاع مقدس شهید شده‌اند.

وی افزود: خیلی از دختران بالای 40 سال متولد دهه 50 هستند و برخی از آنها همچون من که شانس ازدواج را از دست داده‌ایم، نمی‌توانستیم با پسران کوچکتر از خودمان ازدواج کنیم.

رقیه با اشاره به برخی ازدواج‌ها که دختران بزرگتر از پسران هستند، گفت: این نوع ازدواج‌ها طی سال‌های اخیر زیاد شده است ولی آن زمان اصلاً چنین موضوعی امکان‌پذیر نبود و به نوعی یک کار هنجارشکنانه محسوب می‌شد.

پدر و مادر رقیه به فاصله دو سال از همدیگر فوت کرده‌اند و او تنها زندگی می‌کند و ادامه این روند برایش نگران‌کننده است.

یکی دیگر از دختران که تمایلی برای گفتن نامش ندارد، دختری 39 ساله است که او نیز متولد دهه 50 است، او در مورد تجرد خودش به عوامل فرهنگی اشاره کرده و می‌گوید: ما سه خواهر بودیم و دو تا خواهرم از من بزرگتر بودند. در خانواده ما رسم نبود که تا دو خواهر بزرگتر ازدواج نکردند، خواهران بعدی ازدواج کنند بنابراین من مجبور شدم تا ازدواج دو خواهرم صبر کنم.

وی ادامه داد: چون دو خواهرم تحصیلات دانشگاهی خود را ادامه داده و شاغل شدند، دیر ازدواج کردند بنابراین من به مرز 40 سالگی رسیدم.

این دختر تبریزی با اشاره به افزایش سن ازدواج دختران و پسران می‌گوید: سن ازدواج نسبت به گذشته خیلی بالاتر رفته است ولی دیگر نباید خانواده‌ها اجازه دهند سن فرزندانشان تا این حد بالا رود، هر چند عوامل اقتصادی و مالی نیز افزایش پیدا کرده و مزید بر علت شده است.

به اعتقاد جامعه‌شناسان، افزایش سن ازدواج رفته رفته به وسواس در ازدواج می‌انجامد و به هر علتی که باشد فرد را به سمت تجرد قطعی سوق می‌دهد.

طبق اظهار نظر مسوولان در حال حاضر 13 میلیون دختر و پسر بالای 18 سال در آستانه ازدواج قرار دارند و میانگین سنی ازدواج در پسران به 28 سال و دختران به 25 سال رسیده است.

سیده محبوبه موسوی جامعه‌شناس فرهنگی در تجرد قعطی دختران عوامل زیادی را دخیل می‌داند. وی در کنار عوامل اجتماعی و اقتصادی که گریبانگیر جامعه است، به عوامل خودخواسته دختران اشاره کرد و این موضوع را مهم‌تر از بقیه عوامل مطرح می‌داند.

جامعه‌شناس فرهنگی ادامه داد: در حال حاضر اکثریت دختران دارای تحصیلات عالیه دانشگاهی بوده و دارای مناصب اجتماعی هستند در نتیجه به تمام افرادی که به خواستگاری می‌آیند بی‌توجهی کرده و مقام و موقعیت خود را بالاتر از آنان می‌دانند، در نتیجه تمایلی برای ازدواج نشان نمی‌دهند.

وی ادامه داد: زیاده‌روی در این نوع دیدگاه‌ها باعث می‌شود آنها زمانی به خود می‌آیند که سن آنها از سن طبیعی ازدواج فراتر رفته است.

موسوی ادامه داد: البته شرایط ازدواج دختران و پسران میانسال هم باهمدیگر تفاوت‌های بسیاری دارد، بسیاری از مردان به دلایل مختلف تن به ازدواج نمی‌دهند، زمانی هم که به خود می‌آیند و متوجه می‌شوند که باید ازدواج کنند، سنشان بالاتر رفته است ولی آنها در این سن هم تصمیم خود را عملی کرده و ازدواج می‌کنند ولی دخترانی که به سمت میانسالی می‌روند، دیگر با توجه به عدم پذیرش در جامعه نمی‌توانند ازدواج بدون حاشیه‌ای داشته باشند.

جامعه‌شناس فرهنگی با اشاره به مشاوره‌هایی که در این خصوص داشته است، اضافه می‌کند: به عنوان مثال دخترانی هستند که استاد دانشگاه بوده و با وجودی که در آستانه 40 سالگی هستند، اما اصرار دارند با فردی ازدواج کنند که دارای درجه علمی هم سطح با وی یا بیشتر از او باشند.

به خاطر ادامه تحصیل ازدواج نکردم

محدثه یکی از همان دخترانی است که جامعه‌شناس فرهنگی معرفی می‌کند، وی استاد یکی از دانشگاه‌ها بوده و تدریس می‌کند.

محدثه در مورد عدم ازدواجش می‌گوید: فرصت ازدواج داشتم اما به خاطر اینکه تصمیم گرفته بودم تحصیلات خود را ادامه داده و شاغل باشم، نخواستم ازدواج کنم.

وی ادامه داد: الان متوجه شدم که اشتباه کرده‌ام، اگر با گزینه‌های خوبی که بود، ازدواج می‌کردم می‌توانستم در کنار زندگی متهللی و با یک برنامه‌ریزی کامل به ادامه تحصیل هم بپردازم.

محدثه با اشاره به گزینه‌های جدید برای ازدواج اظهار داشت: الان نیز برخی گزینه‌ها هستند که برای ازدواج تمایل نشان می‌دهند اما آنها پسرانی هستند که چند سال از من کوچکتر هستند و از آن جایی که این نوع ازدواج‌ها در کشور ما به راحتی مورد پذیرش نیست بنابراین نمی‌توان به این نوع ازدواج‌ها اقدام کرد.

وی ادامه داد: در کنار افرادی که کم سن و سال‌تر هستند، افرادی هم برای ازدواج پیشگام می‌شوند که به صراحت اعلام می‌کنند، به خاطر موقعیت اجتماعی و درآمد حاضر به ازدواج با من هستند و از نظر شغلی و سطح رفاه اجتماعی و اقتصادی خیلی پایین‌تر هستند.

با توجه به تغییراتی که در سال‌های اخیر در بسیاری از جنبه‌های زندگی در کشور به وجود آمده است، آداب و رسوم ازدواج نیز تابعی از این تغییرات بوده و دچار چالش‌های عمیق شده است.

تغییر نگرش‌ها و فرهنگ‌ها و تغییرات اجتماعی و فرهنگی در ازدواج نیز باعث عدم ازدواج دختران می‌شود، به طوری که چشم و هم چشمی‌های موجود و تجملات رخ داده در نوع سبک زندگی باعث می‌شود دختران با مقایسه ازدواج‌هایی که در جمع خانوادگی آنها رخ می‌دهد، از تشکیل خانواده منصرف شوند.

تغییر سبک زندگی و معیارهای موجود در انتخاب همسر نیز باعث رنجش و آزرده خاطر شدن دختران شده است که از سن طبیعی ازدواج عبور کرده‌اند.

دختران دهه ۵۰ و ۶۰ که در آستانه ۴۰ سالگی هستند، با مقایسه شرایط ازدواج در دو دهه قبل نظرات متفاوتی در مورد ازدواج دارند.

راضیه دختری که وارد ۳۸ سالگی شده است، می‌گوید: سبک زندگی جوانان خیلی عوض شده، تجملات و لاکچری‌ها؛ بازی‌ها بر زندگی جوانان سایه انداخته است.

وی ادامه داد: در دهه ۶۰ و ۷۰ جوانان خیلی معیارهای ساده‌ای برای ازدواج داشتند اما الان ارزش‌های ساده ازدواج به بی‌ارزشی تبدیل شده است و آنهایی که زمانی به دنبال ارزش‌های معنوی فرد بودند، الان به دنبال جذابیت چهره و ظاهر افراد هستند.

سنت ازدواج جای خود را به فخرفروشی و تجملات می‌دهد، در واقع گذر از سنت به مدرنیته در این موضوع نیز انسان را به بیراهه می‌کشاند.

در کنار عوامل خودخواسته که بر ازدواج دختران تاثیرگذار بود، سکینه ساعدی پژوهشگر آسیب‌های اجتماعی نیز به فارس گفت: مشکلات اقتصادی، اجتماعی و روانی باعث گسترش دختران مجرد قطعی شده است.

وی تصریح کرد: در نهایت تاسف باید گفت زندگی مجردی و مجردگرایی با این روندی که در حال گسترش است، تشکیل نوعی ارتباط جنسی در جامعه، گسترش روابط نامشروع، مشکلات روانی، گسترش انزواطلبی و بسیاری از مشکلات را دربردارد.

ساعدی با مقایسه ارزش‌های مورد پذیرش در ازدواج طی سال‌های قبل خاطرنشان کرد: سال‌های قبل و به عنوان مثال در دهه ۶۰ زندگی با یک رزمنده دارای ارزش‌های بسیاری بود و ازدواج امری مقدس به شمار می‌رفت ولی امروز همان دختر دهه شصتی دیگر به این نوع ازدواج با یک فرد خیلی ساده و معمولی راضی نمی‌شود و حتی پسری که در دهه شصت به دنیا آمده و اکنون در سن ازدواج است، دختری با معیارهای آن زمان را نمی‌پذیرد و برای انتخاب یک دختر ابتدا ثروت و دارایی پدر مورد توجه است و سپس داشته‌های دختر مدنظر قرار می‌گیرد.

کاهش ۱۰ درصدی ازدواج در آذربایجان شرقی

احمد جودی مدیرکل ثبت احوال آذربایجان شرقی اعلام کرد: در ۹ ماه امسال ۲۴ هزار و ۲۲۹ فقره ازدواج در استان ثبت شده که نسبت به مدت مشابه پارسال بیش از ۱۰ درصد کاهش نشان می‌دهد.

وی در رابطه با آمار ازدواج در آذربایجان شرقی طی ۹ ماهه سال جاری، اظهار کرد: از ۲۴ هزار و ۲۲۹ فقره ازدواج به ثبت رسیده در استان ۲۱ هزار و ۸۹۱ فقره معادل ۹۰.۴ درصد شهری و ۲ هزار و ۳۳۸ فقره معادل ۹.۶ درصد روستایی است.

جودی با اشاره به آمار طلاق، گفت: در ۹ ماهه سال جاری ۶۶۷۵ مورد طلاق ثبت شده که نسبت به سال گذشته کاهش ۹ درصدی را نشان می‌دهد.

بالا تر رفتن سن ازدواج، کم شدن فاصله سنی زوجین، اهمیت یافتن علایق و نظرات شخصی جوان‌ها در انتخاب همسر از جمله این عوامل هستند. موضوع افزایش دختران مجرد میانسال در جامعه موضوعی غیرقابل انکار است، موضوعی که نباید به راحتی و آسانی از کنار آن گذشت، هر چند برخی مسئولان تلاش می‌کنند تا بار مسوولیت خود را در این زمینه بر دوش نهادها و ارگان‌های مختلف محول کنند ولی باید گفت هر کدام از آنها باید به وظایفی که در این زمینه بر عهده دارند، توجه کنند.

معصومه درخشان